

VERSLAG VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

De raad van commissarissen heeft kennis genomen van het verslag van de raad van bestuur over het boekjaar 2018. De jaarrekening is door EY (Ernst & Young Accountants LLP) gecontroleerd en op 21 februari 2018 van een goedkeurende controleverklaring voorzien. Deze is toegevoegd aan de jaarrekening op pagina 202 van het jaarverslag Heijmans 2018. Wij adviseren de Algemene Vergadering van Aandeelhouders de jaarrekening 2018 vast te stellen en decharge te verlenen aan de leden van de raad van bestuur. Wij stemmen in met het voorstel van de raad van bestuur om, met het oog op het belang van het verdere herstel van de balans, over 2018 geen dividend uit te keren op de (certificaten van) gewone aandelen.

Positie en belangrijke ontwikkelingen 2018

Rol en bevoegdheden raad van commissarissen

De raad van commissarissen houdt toezicht op het beleid van de raad van bestuur en op de algemene gang van zaken in de Vennootschap en de met haar verbonden onderneming en staat het bestuur met raad ter zijde. Hierbij richt de raad van commissarissen zich tevens op de effectiviteit van de interne risicobeheersings- en controlesystemen van de vennootschap en de integriteit en kwaliteit van de financiële verslaggeving. De raad van commissarissen richt zich bij de vervulling van zijn taak naar het belang van de Vennootschap en de met haar verbonden ondernemingen en weegt daartoe de in aanmerking komende belangen van bij de Vennootschap betrokkenen af. De raad van commissarissen weegt daarbij ook de voor de onderneming relevante maatschappelijke aspecten van ondernemen. In de Statuten Heijmans N.V. en het Reglement raad van commissarissen Heijmans N.V. zijn regels opgenomen ten aanzien van de wijze van vergaderen en besluitvorming. Beide documenten zijn te vinden op de website van Heijmans N.V. in de rubriek 'corporate governance: codes, statuten en reglementen'.

Deelgebieden toezicht

Het toezicht van de raad van commissarissen op het bestuur heeft onder meer betrekking op de wijze waarop het bestuur de strategie, gericht op waardecreatie, uitvoert, op de realisatie van doelstellingen, de risico's verbonden aan ondernemingsactiviteiten, opzet en werking van interne risicobeheersings- en controlesystemen, het proces van financiële verslaggeving, naleving van wet- en regelgeving, de verhouding met aandeelhouders – zie daarvoor onder meer 7.2 'Corporate Governance' van het bestuursverslag– op de activiteiten van de raad van bestuur ter zake de cultuur binnen de onderneming, op de werking van meldingsprocedure ter zake misstanden en onregelmatigheden, en de voor de onderneming relevante maatschappelijke aspecten van ondernemen.

Accenten en activiteiten in 2018

Resultaatontwikkeling

In 2018 heeft de raad van bestuur onverminderd verder gebouwd aan de basis die in 2017 is gelegd voor schuldreductie en verbetering van vermogensverhoudingen. De raad van commissarissen heeft de inspanningen van de raad van bestuur gevolgd, en heeft het bestuur daarbij ondersteund. Voorts heeft de raad van commissarissen voortdurend aandacht voor het programma 'focus, discipline en excellence'. Ook het 'marge boven volume beleid', voortdurende verdere professionalisering van de organisatie en verbetering van de interne processen zijn uitgebreid aan de orde gekomen in de vergaderingen. Met de raad van commissarissen is veelvuldig ruggenspraak gehouden over het terugbrengen van het risicoprofiel van een aantal grote projecten.

Financiering

Op basis van de geboekte voortgang in het herstel van de winstgevendheid en de schuldreductie is Heijmans erin geslaagd om de financieringsafspraken van februari 2017 in mei 2018 te vernieuwen. De financiering is daarbij verlengd tot 1 juli 2022. De faciliteit is teruggebracht tot € 144 miljoen en wordt stapsgewijs verder afgebouwd naar € 121 miljoen. De rentemarge en een aantal convenanten is positief aangepast. De raad van commissarissen heeft veelvuldig met de raad van bestuur overlegd over het verloop van de resultaten in relatie tot de eisen die gelden ten aanzien van de financiering. De resultaten hebben ertoe geleid dat Heijmans begin oktober 2018 de kredietfaciliteit versneld heeft teruggebracht tot € 121 miljoen hetgeen door de raad van commissarissen zeer positief wordt geacht. De raad van commissarissen is van mening dat de bereikte verlenging van de financiering en de verbeterde voorwaarden Heijmans in staat stellen verder te werken aan een sterkere Nederlandse onderneming.

Strategie

In 2018 is de strategie tegen het licht gehouden en heeft de raad van bestuur intensief, samen met de raad van commissarissen, gewerkt aan een herijking waarbij een visie voor de komende vijf jaar is ontwikkeld. Daarin zijn drie pijlers richtinggevend: 'Verbeteren, Verslimmen en Verduurzamen'. De raad van commissarissen houdt zicht op de implementatie van de strategie en de verschillende thema's van de strategie zijn regelmatig onderwerp van gesprek tussen de raad van bestuur en raad van commissarissen.

Voorts heeft de raad van commissarissen kennisgenomen van de voortgang op het gebied van vernieuwing en innovatie.

Corporate governance

De raad van commissarissen is op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen op het gebied van corporate governance, onder andere over de Corporate Governance Code en relevante regelgeving. Voor meer informatie wordt verwezen naar 7.2 Corporate Governance op pagina 83 van het bestuursverslag.

Vergaderfrequentie en aanwezigheid

In 2018 hebben zeven reguliere vergaderingen van de raad van commissarissen met de raad van bestuur plaatsgevonden. Enkele van deze vergaderingen werden voorafgegaan door intern beraad van de raad van commissarissen. Daarnaast hebben vijf vergaderingen plaats gevonden in de vorm van conference calls. Voor een tweetal vergaderingen gold dat één commissaris verhinderd was, te weten mevrouw Boumeester respectievelijk de heer Van Keulen. Bij één van de conference calls was de heer Icke verhinderd deel te nemen. De verhinderde commissarissen hebben van de mogelijkheid gebruik gemaakt om de agendapunten vooraf met de voorzitter te bespreken en zijn zo in de gelegenheid geweest hun standpunten naar voren te brengen. Bij de vergaderingen van de Remuneratiecommissie en van de Selectie- en benoemingscommissie waren alle leden aanwezig. De heer Van Keulen is bij één vergadering van de vergadering van de Auditcommissie afwezig geweest.

De raad van commissarissen heeft tijdens de vergadering in juni 2018 het project Fenixloodsen in Rotterdam bezocht. Voorafgaand aan de vergadering heeft de projectleiding een uitgebreide presentatie over dit project verzorgd die in de vergadering tot een goede discussie over projectmanagement heeft geleid. Tevens hebben commissarissen een aantal individuele projectbezoeken afgelegd.

De externe accountant van de Vennootschap is aanwezig geweest tijdens de vergadering waarin de jaarrekening 2017 is besproken. De raad van commissarissen is een aantal keren per jaar vertegenwoordigd in de overlegvergadering van de Ondernemingsraad. Afhankelijk van specifieke taakgebieden van commissarissen vindt er regelmatig overleg plaats met leden van de raad van bestuur. Dat geldt in het bijzonder voor de voorzitter van de raad van commissarissen en de voorzitters van de commissies, te weten de selectie- en benoemingscommissie, de audit- en remuneratiecommissie.

Besluitvorming

In 2018 hadden belangrijke besluiten van de raad van commissarissen onder meer betrekking op:

- Goedkeuring van de strategie;
- Goedkeuring van besluiten van de raad van bestuur tot vaststelling en wijziging van de operationele en financiële doelstellingen van de Vennootschap;
- Goedkeuring van het businessplan en budget 2018 Heijmans N.V. waarin de kaders van de strategische uitgangspunten van het beleid zijn verwoord;
- Instemming met het dividendvoorstel Heijmans N.V.;
- Goedkeuring van het voorstel van de raad van bestuur ten aanzien van de resultaatbestemming Heijmans N.V. met betrekking tot het boekjaar 2017;
- Goedkeuring van het besluit van de raad van bestuur tot het aangaan van een verlenging van de gesyndiceerde kredietfaciliteit tot 1 juli 2022;
- Goedkeuring van het besluit van de raad van bestuur om een samenwerking met Koninklijke BAM Groep op het gebied van asfalt te onderzoeken;
- Goedkeuring van de uitwerking van de criteria voor de korte en lange termijn variabele beloning van de raad van bestuur;

- Het besluit om de raad van commissarissen tijdelijk uit te breiden tot zes leden en een vacature te stellen voor de zesde positie;
- Het besluit om een aanpassing van de remuneratie raad van commissarissen voor de leggen aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Bestuur

De raad van bestuur bestaat sinds eind oktober 2017 uit twee leden. Hun aandachtsgebieden zijn als volgt:

- De heer A.G.J. (Ton) Hillen, CEO: Algemene zaken, Vastgoed, Bouw & Techniek, Infra, Duurzaamheid, HR & Management Development, PR & Communicatie, Innovatie
- De heer J.G. (Hans) Janssen, CFO: Finance & Tax, Investor relations, ICT, Juridische Zaken, Pensioen, Inkoop en Facilitair Bedrijf.

Zelfevaluatie raad van commissarissen

Eén van de uitgangspunten van de Nederlandse Corporate Governance code luidt dat de raad van commissarissen collectief verantwoordelijk is voor haar eigen functioneren en noemt de zelfevaluatie als 'best practice'. Eind 2017 heeft de raad van commissarissen, met ondersteuning van een externe partij, zijn functioneren, en zijn interactie met de raad van bestuur geëvalueerd. De rapportage die daarop is gevolgd is besproken met de raad van commissarissen. Naar aanleiding van de evaluatie is een aantal verbeterstappen besproken en ingevoerd. In de tweede helft van 2018 heeft de raad van commissarissen, met ondersteuning van dezelfde externe partij, de in 2017 benoemde verbeterstappen geëvalueerd. Op basis daarvan is geconcludeerd dat de verbeterpunten goed zijn aangepakt en dat deze stevig zijn verankerd in de interactie binnen de raad van commissarissen en met de raad van bestuur.

Diversiteit

De samenstelling van Heijmans' raad van commissarissen wordt gekenmerkt door diversiteit naar geslacht, achtergrond en ervaring. De inspanningsverplichting op grond van de Wet Bestuur en Toezicht is gericht op een streefpercentage van ten minste 30% vrouwen en tenminste 30% mannen voor de raad van commissarissen, voor zover deze zetels worden verdeeld over natuurlijke personen. Binnen de raad van commissarissen zijn thans twee van de zes leden een vrouw, derhalve 33%. Voor verdere achtergrondinformatie over alle leden van de raad van commissarissen, wordt verwezen naar pagina 14-15 van het bestuursverslag. Het diversiteitsbeleid dat geldt ten aanzien van de raad van bestuur en raad van commissarissen is opgenomen in de Corporate Governance verklaring waarnaar wordt verwezen op pagina 84 van het bestuursverslag.

Commissies

Door de raad van commissarissen zijn drie commissies benoemd, te weten de auditcommissie, de selectie- en benoemingscommissie en de remuneratiecommissie. Voor elke commissie is een reglement opgesteld waarin is vastgelegd wat de rol van de betreffende commissie is, wat haar samenstelling is en op welke wijze zij haar taak uitoefent. Deze reglementen zijn te vinden op de website van Heijmans, via 'Heijmans' onder de rubriek Corporate Governance en vervolgens bij 'Codes, statuten, reglementen'.

Auditcommissie

De auditcommissie bestaat uit drie leden van de raad van commissarissen en houdt zich bezig met onderwerpen op een aantal financiële terreinen. Wat in de auditcommissie wordt besproken, geldt als voorbereiding voor de bespreking van die onderwerpen in de voltallige raad van commissarissen. Deze onderwerpen zijn onder andere het halfjaarsverslag, de jaarrekening, het budget, de rapportages van de externe accountant, overige financiële rapportages, de werking van interne risico- en beheersingssystemen, de relatie met en de evaluatie van de externe accountant, de pensioenregelingen en de ontwikkeling van de financieringsbehoefte en van de schuldsituatie alsook de relatie met financiers van de onderneming.

Daarnaast heeft de auditcommissie gesproken over waardering van grondposities, de stand van zaken binnen het excedent ondernemingspensioenfonds, de implementatie van het ERP systeem SAP, de fiscale positie van de onderneming, komende wijzigingen IFRS regelgeving en de issuelijst. Ook is gesproken over integriteit en compliance, Risk & Audit management, de rapportages van de Risk & Audit manager, cybersecurity en privacy.

De auditcommissie bestaat uit de heren R. Icke (voorzitter), R. van Gelder en S. van Keulen. In 2018 is de commissie vier keer met de raad van bestuur bijeen gekomen. Ook de externe accountant is bij een aantal bijeenkomsten aanwezig geweest. Daarnaast is overleg gevoerd met de accountant buiten de afwezigheid van de raad van bestuur.

Waar dat relevant was, woonden managers met verantwoordelijkheid voor financiën, auditing, risico's en compliance de vergaderingen van de auditcommissie bij, samen met de voorzitter van de raad van bestuur en de CFO. Relevante onderwerpen waarvoor de goedkeuring van de gehele raad van commissarissen vereist was, werden aan de voltallige raad van commissarissen voorgelegd samen met een aanbeveling van de auditcommissie.

Selectie- en benoemingscommissie

De selectie- en benoemingscommissie stelt onder andere de selectiecriteria en benoemingsprocedure op van commissarissen en de leden van de raad van bestuur. Ook beoordeelt de commissie minstens één keer per jaar het functioneren van de leden van de raad van bestuur. Deze commissie voert in dat verband minimaal eenmaal per jaar individuele functioneringsgesprekken met de leden van de raad van bestuur.

Het afgelopen jaar heeft de selectie- en benoemingscommissie twee keer vergaderd. Daarnaast is regelmatig onderling overleg geweest. De commissie heeft, met het oog op het besluit van de raad van commissarissen om de raad tijdelijk uit te breiden tot zes leden, en met het oog op de vacatures die de komende jaren ontstaan in de raad, een aantal zoekprofielen opgesteld. Medio 2018 heeft de commissie aan een externe partij de opdracht gegeven te zoeken naar kandidaten die passen in het profiel 'risk, legal & compliance' in verband met aftreden van de heer S. van Keulen na afloop van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 10 april 2019. Na een uitvoerige en zorgvuldige selectie heeft de commissie in mevrouw M.M. Jonk een zeer geschikte kandidaat gevonden, en heeft de raad van commissarissen unaniem besloten om haar tijdens de Buitengewone Vergadering van Aandeelhouders op 6 december 2018 voor te dragen als nieuwe commissaris voor de duur van ruim vier jaar.

Deze commissie wordt gevormd door mevrouw P.G. Boumeester en de heren S. van Keulen (voorzitter) en R. van Gelder.

Remuneratiecommissie

De remuneratiecommissie, met dezelfde samenstelling als de Selectie- en benoemingscommissie, richt zich ter voorbereiding van de raad van commissarissen op de remuneratie van de leden van de raad van bestuur. Daarbij geldt als uitgangspunt het remuneratiebeleid dat per 1 januari 2010 van kracht is voor leden van de raad van bestuur en dat is vastgesteld tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 28 april 2010.

De beloning van de bestuurders van Heijmans over 2018 is in lijn met het hiervoor genoemde remuneratiebeleid, waarbij wordt verwezen naar het remuneratierapport op pagina 211 van het jaarverslag Heijmans 2018.

In 2018 heeft de remuneratiecommissie naast twee reguliere vergaderingen, een aantal malen onderling overlegd. De Remuneratiecommissie heeft zich in 2018 intensief beziggehouden met de voorbereiding van het voorstel tot aanpassing van de remuneratie van de raad van commissarissen voor de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 10 april 2018. De commissie heeft opdracht gegeven voor een marktonderzoek, en heeft daarna een voorstel aan de raad van commissarissen gedaan. Nadat de raad van commissarissen heeft besloten het voorstel voor de genoemde Aandeelhoudersvergadering in te trekken wegens de dynamiek die toen rondom het onderwerp bestond, heeft de commissie nader onderzoek gedaan en een nieuw voorstel voorbereid dat op de Buitengewone Vergadering van Aandeelhouders op 6 december 2018 met algemene stemmen is aangenomen. Voorts heeft de commissie in 2018 aandacht besteed aan het vaststellen van doelstellingen in het kader van de variabele beloning, de variabele beloning zelf en het Bonus Investment Share Matching Plan.

Samenstelling raad van commissarissen

De raad van commissarissen bestaat thans uit zes leden. Conform het rooster van aftreden waren mevrouw P.G. Boumeester en de heer R. van Gelder aftredend in 2018. Zij zijn beiden op de

Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 11 april 2018 herbenoemd voor een periode van twee jaar. Deze benoeming is gevolgd op twee termijnen van vier jaar. Conform best practice 2.2.2 motiveert de raad van commissarissen deze benoeming als volgt. Gedurende de afgelopen jaren heeft de raad van commissarissen zich ten volle gericht op de ondersteuning van de raad van bestuur die noodzakelijke maatregelen heeft getroffen om tot structureel herstel van winstgevendheid te komen. In dat licht, om die ondersteunde rol de komende tijd zo goed mogelijk te kunnen vervullen, heeft de raad van commissarissen de voorkeur gegeven aan continuïteit in zijn samenstelling, en derhalve besloten tot voordracht voor de benoeming van mevrouw Boumeester en de heer Van Gelder voor de duur van twee jaar. In de komende jaren zal worden gestreefd naar een evenwichtiger rooster van aftreden. Mevrouw M. Jonk is op de Buitengewone Vergadering van Aandeelhouders op 6 december 2018 benoemd tot commissaris van Heijmans voor de duur van ruim vier jaar. De huidige samenstelling van de raad van commissarissen met personalia, hoofd- en nevenfuncties is opgenomen op pagina 14-15 van het bestuursverslag. Alle leden van de raad van commissarissen zijn aan te merken als onafhankelijk in de zin van best practice 2.1.8 van de Nederlandse Corporate Governance Code.

Ten slotte

Heijmans is, na het transitiejaar 2017, in 2018 weer stuk dichterbij het doel, structureel herstel, gekomen. Dit neemt niet weg dat Heijmans gedisciplineerd moet blijven werken aan strategische focus, strikt selectiebeleid, optimale kostenstructuur, veiligheid en het versterken van vermogensverhoudingen, kortom aan resultaatverbetering. Het programma 'Focus, Discipline en Excellence' alsmede de pijlers van de strategie, 'Verbeteren, Verslimmen, Verduurzamen' spelen daarin een belangrijke rol. De fundamenten van bestendig succes worden gevormd door bekwame medewerkers die met vakmanschap, oog voor resultaat en in team verband excelleren, en door een goede organisatorische opzet. In 2018 is hierop voortgebouwd.

Zowel de raad van commissarissen als de raad van bestuur zijn zich ervan bewust dat het herstel van Heijmans een grote inzet en betrokkenheid vraagt van alle medewerkers binnen Heijmans. De raad van commissarissen wil de Ondernemingsraad, alle medewerkers en de raad van bestuur van Heijmans hierbij bedanken voor hun belangrijke bijdrage gedurende het afgelopen verslagjaar.

's-Hertogenbosch, 21 februari 2019

Sjoerd S. Vollebregt, voorzitter
Ron Icke RA, vice-voorzitter
Mevrouw Drs. Pamela G. Boumeester
Ing. Rob van Gelder
Mevrouw mr. Martika M. Jonk
Drs. Sjoerd van Keulen